

flydelse paa Embedsbesættelser var gaaet i dobbelt Retning, tilføjer om de underordnede Retstens Betjente, at de maatte tages i Herregaardenes Stald- og Skriverstue for saa at blive „examineerte og bestallede paa Herregaardene.“ Og for at en saadan Udtalelse ikke skal staae som en enkelt Mands Formening, skal jeg til Exempel i Rescriptet af 5te Februar 1734, altsaa kun 2 Aar før Forordningen af 1736, hedder fra Regjeringen selv: „at Herreds- og Birkfogeder ikke ere af det Begreb, at de Fatiges Væsen med Frugt kunne forestaae.“ Det var netop denne tidligere Mangel paa Uddannelse hos Juristerne, det var den, som under en historisk Udvikling af Forholdene førte til Forordningen af 1736, og jeg skal ogsaa minde om, hvor haard en Kamp man dog endnu senere maatte bestaae med Nepotisme — thi jeg taler her ikke om Nepotisme, forsaavidt den skalde fremtræde i Modsætning til de saa stærkt bekjæmpede, saakaldte Levebrøds-Candidater, men om den Nepotisme, som igjennem en daarlig Dommers Personlighed kommer til at øve Indflydelse paa Borgernes Velvære, skøndt det netop maa være Borgerne selv af højeste Interesse i Sager, der kunne angaae deres Væ og Vel, at kunne staae ligeoverfor ophyste Dommere. Jeg skal da erindre om, at der endnu senere, at der under 28de October 1746 udkom et Rescript, der igjen bestemte, at unge Personer af Adel eller høiere Standspersoner ikke skulle behøve at underkaste sig hiin Examen, men at de kunne, som det hedder, i Geheimeraadernes Huse — det vil altsaa sigé for Ministrene — aflægge deres Prøve, og ikke ved nogen Examen, men gjennem en Samtale; denne Bestemmelse blev først hævet ved Res-

script af 8de September 1769. Og saa i den anden Retning holdt Aristokratiets Indflydelse sig ved de underordnede Retsembeders Besættelse, og det var først Struensee, der netop som Journalist havde ivret imod, at Embederne bleve besatte paa den Maade, der ved indtrængende modarbejdede den. Under 12te Februar 1771 udkom nemlig en Cabinetsordre mod Laquaalisten, som man i forrige Aarhundrede udtrykte sig, det vil sigé, imod den gængse Fremgangsmaade, hvorefter en Mand, der fra Laquaal hos en fornem Herre kunde være avanceret til at tjene ham som en Slags Secretair, blev stult ind i saadanne Embeder. Jeg anfører dette for tydeligere, end den ærede Rigsdagsmand (Tscherning) i sit Indledningsforedrag gjorde, at fremhæve, hvorledes det maa antages at være i selve Borgernes Interesse, at de Mænd, der som Dommere faae saa stor Indflydelse paa deres Medborgeres Bøjsærdssager, have aflagt en Prøve paa deres Dygtighed. Der kunde jo i og for sig vistnok Intet være til Hinder for — hvad der allerede blev udtalt af en æret Rigsdagsmand (D. Müller), der bekjæmpende Lovforslaget, meente, at Forslagsstilleren snarere consequent maatte være kommen til at fordre Prøverne stærkere — at der udtryffeligt blev føjet noget Mere, til saa at man ikke blot lagde Bægten paa Udgangspunktet, nemlig at en saadan Prøve var blevet aflagt, men ogsaa paa den senere Uddannelse, men saavidt mig bekjendt er det jo ogsaa nu Tilfældet, at den, der for mange Aar siden har taget den juridiske Examen, uden at han senere paa en eller anden Maade har givet Prøve paa at have bevaret eller udviklet sin juridiske Kundskab, ikke saa let vil anses for berettiget til at erholde Dommerembeder.